

Paavo Arhinmäki vas ym.

Toimenpideoite rokotetuotannon käynnistämistä Suomessa ja rokotetutkimuksen rahoituksen turvaamisesta

Eduskunnalle

Koronaviruksen aiheuttama pandemia osoittaa, miten nopeasti, laajalle ja vakavin seurauksin virukset voivat nykyisessä tiiviissä ja kytkeytyneessä maailmassa levitä. Todennäköisesti villieläimestä ihmiseen siirtynyt virus levisi muutamassa kuukaudessa kaikkialle maailmaan, eikä yksikään maa ole ollut siltä suojassa. Ihmisten vallatessa lisää elintilaa luonnolta ja villieläimiltä zoonoottisen viruksen aiheuttamia pandemioita tullaan luultavasti näkemään lisää.

Kansainvälisten lääkeyhtiöiden nopeasta kehitystyöstä huolimatta myyntiluvan saaneiden koronavirusrokotteiden toimittaminen Suomeen ja muihin maihin on ollut hidasta. Rokotetilaukset on perustellusti tehty EU:n yhteishankintoina, mutta lääkeyhtiöt eivät ole pystyneet valmistamaan eivätkä toimittamaan rokotteita halutussa tai edes sovitussa aikataulussa.

Suomalaisten terveys ei saa olla kiinni vain globaaleista toimitusketjuista eikä suomalaisten terveydestä huolehtiminen ylikansallisten lääkeyhtiöiden monimutkaisista sopimusjärjestelyistä. Rokotteiden saatavuus on pystyttävä turvaamaan nykyistä paremmin kriisitilanteissa. Suomessa ja Pohjoismaissa on perusteltu tarve omalle rokotetuotannolle ja rokotetutkimuksen ja -kehityksen rahoituksen vahvistamiselle.

Koronaviruksen muuntautumiskyvyn vuoksi on mahdollista, että virus jää nyt käytössä olevista rokotteista huolimatta kiertäväksi kausittaiseksi vitsaukseksi. Influenssavirusten tavoin saattaa jatkossa koronavirustakin vastaan olla tarve kehittää aina uusia ja uusia rokotteita. Myös uusi pandemia voi yllättäen käynnistyä vielä täysin tuntemattomasta viruksesta, kuten nykyinen pandemia alkoi vuosi sitten. Vaikka oma rokotetuotanto ei tähän pandemiaan todennäköisesti ehdi, tarve rokotetuotannolle ei ole päättymässä.

Rokotetuotanto lopetettiin Suomessa sadan vuoden jälkeen vuonna 2003. Jo vuonna 2009 vasemistoliiiton eduskuntaryhmä teki toimenpideoitteen suomalaisen rokotetuotannon uudelleen käynnistämiseksi. Nyt koronaviruspandemia viimeistään osoittaa, että tarve suomalaiselle tuotannolle on tulevaisuudessa entistä tärkeämpi.

Suomessa on jo paljon korkean tason rokoteosaamista. Helsingin, Tampereen ja Itä-Suomen yliopistoissa tehdään maailmanluokan rokotetutkimusta ja -kehitystä. Tällä hetkellä näköpiirissä on ainakin kaksi lupaavaa suomalaista koronavirusrokotetta, joista toinen on edennyt jo koevaiheeseen. Rokotetutkimukseen on jatkossa panostettava entistä enemmän ja sen perustaso on turvat-

Toimenpidealoite TPA 12/2021 vp

tava myös aikoina, joina rokotteelle ei ole akuuttia tarvetta. Rokotekehitys ja -tuotanto ovat juuri sellaista korkean osaamisen ja tuottavuuden työtä, jollaista Suomeen toivomme.

Suomessa on tutkimusrahoituksen turvaamisen lisäksi ryhdyttävä valmistelemaan oman rokote-tuotannon käynnistämistä mahdollisimman nopeasti. Yhteistyötä tutkimuksessa ja tuotannossa tulisi selvittää myös muiden Pohjoismaiden kanssa. Suomalaisten terveys kriisitilanteissa on parhaiten turvattu, jos Suomessa pystytään jatkossa tuottamaan lääkelisenssillä muualla kehitettyjä rokotteita, minkä lisäksi Suomessa pitää olla vahvaa omaa rokotetutkimusta, jonka innovaatioi-den tuloksia meillä pitää olla valmius myös itse valmistaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin suomalaisen tai yhteispohjoismaisen rokotetuotannon käynnistämiseksi ja suomalaisen rokotetutkimuksen ja -kehityksen rahoituksen turvaamiseksi.

Helsingissä 18.2.2021

Paavo Arhinmäki vas
Merja Kyllönen vas
Anna Kontula vas
Pia Lohikoski vas
Mai Kivelä vas
Juho Kautto vas
Matti Semi vas
Veronika Honkasalo vas
Jari Myllykoski vas
Katja Hänninen vas